

Vendim nr. 66 datë 05.04.2024

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë, i përbërë nga:

Holta Zaçaj, Kryetare
Marjana Semini, Anëtare
Marsida Xhaferllari, Anëtare

në datën 05.04.2024 mori në shqyrtim paraprak kërkesën nr. 25 (P) 2024 të Regjistrit Themeltar, që i përket:

KËRKUES: PËLLUMP QESKA

OBJEKTI: Konstatimi i cenimit të së drejtës kushtetuese për një proces të rregullt ligjor si rrjedhojë e mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë nr. 3508, datë 24.10.1996 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë dhe vendimit nr. 49, datë 26.07.2012 të Gjykatës Kushtetuese.

Prishja e vendimit të datës 18.07.2023 të Gjykatës Administrative të Apelit Tiranë.

Vlerësimi i dëmit të shkaktuar nga mosekzekutimi i vendimit gjyqësor të formës së prerë nr. 3508, datë 24.10.1996 dhe vendimit nr. 49, datë 26.07.2012 të Gjykatës Kushtetuese.

Caktimi i një afati për ekzekutimin e vendimit.

Caktimi i një gjobe në përputhje me ligjin për kundërvajtjet administrative për çdo ditë vonesë në ekzekutimin e vendimit.

Ngarkimi i shpenzimeve gjyqësore palës së paditur.

Caktimi nga Gjykata i dëmin jo pasuror të shkaktuar nga kohëzgjatja e tepruar, prej 30 vjetësh, në llogaritjen e dëmit material të shkaktuar nga fillimi i procedurës gjyqësore, datë 23.03.1996, deri në ekzekutimin e tij përfundimtar.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, pika 2, 43, 131, pika 1, shkronja “f”, 134, pika 1, shkronja “i” dhe 142 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); ligji nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese (*Kolegji*), pasi dëgjoji relatorin e çështjes Marsida Xhaferllari, shqyrtoi kërkesën, dokumentet shoqëruese, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuesi Pëllump Qeska ka qenë pronar i një shtëpie të ndodhur në qytetin e Korçës, e cila i është shpronësuar në vitin 1986. Duke mos qenë dakord me masën e shpërblimit, kërkuesi i është drejtuar gjykatës me padi për kundërshtimin e saj. Me vendimin nr. 3508, datë 24.10.1996, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë (*vendimi nr. 3508/1996*) ka vendosur pranimin e padisë dhe detyrimin e Seksionit të Financës të Bashkisë Korçë të kompensojë kërkuesin në shumën 947.200 lekë. Vendimi është bërë përfundimtar, pasi nuk është ankimuar nga asnjë prej palëve.

2. Në vijim, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë, me vendimin nr. 291, datë 20.04.2001, ka lëshuar urdhrin e ekzekutimit të tij dhe kërkuesi ka vënë në lëvizje procedurën e ekzekutimit të detyrueshëm. Në situatën që vendimi gjyqësor përfundimtar nuk është ekzekutuar, kërkuesi në datën 16.11.2006 ka paraqitur një padi tjetër në gjykatë me objekt shpërblimin e dëmit të shkaktuar nga vonesa në pagimin e shumës së vendosur me vendimin nr. 3508/1996 plus taksën për ekzekutimin e detyrueshëm për shtëpinë e shpronësuar, në masën 18,033,666 lekë, që rrjedh nga rivlerësimi me koeficientin e rivlerësimit mujor të INSTAT-it dhe me koeficientin e vendndodhjes.

3. Me vendimin nr. 2223, datë 06.11.2006, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë ka vendosur rrëzimin e padisë së kërkuesit. Në vijim, Gjykata e Apelit Korçë, me vendimin nr. 51, datë 07.02.2007, ka vendosur prishjen e vendimit të gjykatës së shkallës së parë dhe kthimin e çështjes për rigjykim në po atë gjykatë, me tjetër trup gjykues, me arsyetimin se gjykata e shkallës së parë

nuk ka hetuar dhe analizuar nëse Bashkia Korçë është në vonesë dhe nëse kjo vonesë është shkaktuar për faj të saj.

4. Në përfundim të rigjykimit, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë, me vendimin nr. 2326, datë 15.10.2007, ka vendosur sërish rrëzimin e padisë, duke arsyetuar se pala e paditur, Bashkia e Korçës, nuk ndodhet në kushtet e “vonesës së debitorit”, në kuptimin që i jep ligji dhe se të drejtat e paditësit (kërkuesit) janë shkelur jo për shkak të vonesës së palës së paditur në shlyerjen e detyrimit, por për shkak të vonesës gjatë procesit të ekzekutimit të detyrueshëm. Sipas asaj gjykate pretendimet e kërkuesit nuk mund të zgjidhen sikurse ai kërkon, por vetëm me padi që mbështetet në dispozitat e ekzekutimit të detyrueshëm.

5. Mbi ankimin e kërkuesit, me vendimin nr. 396, datë 12.12.2007, Gjykata e Apelit Korçë ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 2326, datë 15.10.2007 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë. Kundër këtij vendimi kërkuesi ka paraqitur rekurs dhe Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2012-2502, datë 23.10.2012, ka vendosur prishjen e vendimit të gjykatës së apelit dhe kthimin e çështjes për rigjykim në po atë gjykatë, duke arsyetuar se gjykatat duhej të praninin, të paktën pjesërisht, pretendimin për vonesë të debitorit, Bashkisë së Korçës, në ekzekutimin e detyrimit. Sipas Gjykatës së Lartë, Bashkia Korçë ka ekzekutuar detyrime që kanë lindur nga vendime të ngjashme të dhëna në vitet 2003 dhe 2004, pra pas vendimit të kërkuesit dhe mungesa e fondeve nuk shërben si justifikim për mosrespektimin e një detyrimi financiar që vjen nga një vendimi gjyqësor. Po ashtu, Gjykata e Lartë është shprehur se në rigjykim gjykata e apelit duhet t'u bëjë të qartë palëve se është detyrë e tyre të provojnë faktet mbi të cilat bazojnë pretendimet, t'i dëgjojë ato dhe të hetojë në lidhje me të gjitha pretendimet e tyre, veçanërisht ato të palës së paditur për kryerjen e veprimeve të nevojshme dhe të domosdoshme për shlyerjen e detyrimit, si dhe në lidhje me kërkimin e fondeve ose krijimin e fondeve prej burimeve të tjera të cilat mund të përdoren për shlyerjen e detyrimeve ndaj të tretëve.

6. Në rigjykimin e çështjes, Gjykata e Apelit Korçë, me vendimin nr. 166, datë 09.05.2014, ka vendosur ndryshimin e vendimit nr. 2326, datë 15.10.2007 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë, pranimin pjesërisht të padisë dhe detyrimin e së paditurës, Bashkisë së Korçës, t'i paguajë kërkuesit dëmin e shkaktuar në shumën 1.103.878 lekë dhe prej datës 13.09.2013 deri në ekzekutimin e vendimit shumën 290 lekë/ditë për çdo ditë vonesë. Kundër këtij vendimi kanë ushtruar rekurs palët ndërgjyqëse. Me vendimin nr. 00-2017-175 (34), datë 08.02.2017, Kolegji

Administrativ i Gjykatës së Lartë ka vendosur prishjen e vendimit të gjykatës së apelit dhe dërgimin e çështjes për rishqyrtim pranë Gjykatës Administrative të Apelit, si gjykata kompetente.

7. Në këto rrethana, çështja e kërkuarit është regjistruar në Gjykatën Administrative të Apelit në datën 20.04.2017. Me vendimin e datës 26.10.2022, trupi gjykues i asaj gjykate ka vendosur shqyrtimin e çështjes në seancë gjyqësore, me praninë e palëve, ndërsa me vendimin e ndërmjetëm të datës 18.07.2023, ka vendosur prishjen e vendimit nr. 2326, datë 15.10.2017 të Gjykatës së Shkallës së Parë Korçë dhe gjykimin e çështjes nga Gjykata Administrative e Apelit si gjykatë e shkallës së parë.

8. Në datën 18.10.2023 kërkuari i është drejtuar Gjykatës Administrative të Apelit me kërkesë për përjashtimin e tre anëtarëve të trupit gjykues. Gjykata Administrative e Apelit, me vendimin nr. 211, datë 23.10.2023, ka vendosur mospranimin e saj, me arsyetimin se kërkesa ishte paraqitur jashtë afatit 3-ditor të përcaktuar në nenin 74 të KPC-së.

9. Disa vite më vonë nga paraqitja e padisë së mësipërme, konkretisht në datën 01.03.2012, kërkuari ka paraqitur ankim kushtetues individual në Gjykatën Kushtetuese (*Gjykata*) për konstatimin e cenimit të së drejtës për proces të rregullt ligjor si pasojë e mosekzekutimit të vendimit gjyqësor përfundimtar nr. 3508/1996. Gjykata, me vendimin nr. 49, datë 26.07.2012, ka vendosur pranimin e ankimit, duke arsyetuar se nuk kishte arsye të bazuara për mosekzekutimin e vendimit brenda një afati të arsyeshëm të vendimit gjyqësor përfundimtar nga ana e debitorës Bashkia Korçë dhe se me sjelljen e tyre organet shtetërore kishin cenuar të drejtën e kërkuarit për proces të rregullt ligjor, të sanksionuar në nenin 42 të Kushtetutës dhe nenin 6 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

10. Në kushtet kur për çështjen gjyqësore të shpërblimit të dëmit nga vonesa në ekzekutim nuk ka ende një vendim gjyqësor përfundimtar, kërkuari në datën 29.12.2023 ka paraqitur ankim kushtetues individual, sipas objektit, i cili pasi është plotësuar sipas kërkesave të ligjit nr. 8577/2000, është regjistruar në Gjykatë në datën 24.01.2024.

II

Pretendimet e kërkuarit

11. **Kërkuari** ka pretenduar, në mënyrë të përmbledhur, se i është cenuar *e drejta për proces të rregullt ligjor*, e garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, si rezultat i tejzgjatjes së paarsyeshme të procesit gjyqësor për shpërblimin e dëmit nga vonesa në ekzekutimin e vendimit përfundimtar nr.

3508/1996 dhe se trupa gjyqësore e Gjykatës së Apelit Administrativ ka paragjykuar çështjen për ta zvarritur më tej atë.

III

Vlerësimi i Kolegjit

A. Për legjitimitimin e kërkuarit

12. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është vlerësuar si një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë edhe kriteret e nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuara në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur, si dhe rregullimet e veçanta ligjore të shqyrtimit paraprak të kërkesës.

13. Kriteret për pranueshmërinë e kërkesës janë të natyrës kumulative, në kuptimin që ato duhet të plotësohen njëkohësisht. Në këtë kuptim, mjafton mosplotësimi i njërit prej tyre që kërkuari të mos legjitimohet për vënien në lëvizje të gjykimit kushtetues.

14. Në lidhje me legjitimitimin *ratione personae*, Gjykata ka theksuar se në kuptim të neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, kërkuari duhet të provojë legjitimitetin e tij si në aspektin procedural, ashtu edhe në atë substancial. Kjo, sepse individ, si subjekt i kushtëzuar, mund të bëjë kërkesë në Gjykatë vetëm për çështje që lidhen me interesat e tij të drejtpërdrejta, si dhe të provojë se në çfarë mënyre ai është cenuar në të drejtat e tij kushtetuese, pra se është viktimë e një shkeljeje dhe se pasojat nga masa/akti i kundërshtuar janë të drejtpërdrejta dhe reale për të (*shih vendimin nr. 44, datë 26.09.2023 të Gjykatës Kushtetuese*).

15. Kolegji vëren se ndonëse formalisht kërkuari pretendon vonesën në ekzekutimin e vendimit gjyqësor përfundimtar nr. 3508/1996 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë, që i ka njohur atij të drejtën e kompensimit për masën e shpërblimit për shpronësimin, në thelb, pretendimi i tij ka të bëjë me vonesën në shqyrtimin e padisë me objekt shpërblimin e dëmit nga vonesa e

ekzekutimit të vendimit të mësipërm. Në lidhje me këtë kërkim, për sa kohë që ka të bëjë me procesin gjyqësor në të cilin kërkuesi është palë, Kolegji vlerëson se ai provon interesin e tij në lidhje me çështjen konkrete në shqyrtim, ndaj legjitimohet *ratione personae*.

16. Lidhur me kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, Gjykata në praktikën e saj ka theksuar se në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës, mbrojtja kushtetuese ka një funksion subsidiar, ndaj ajo mund të kërkohej vetëm për një vendim përfundimtar, të çfarëdolloj forme, që përmbyll procesin gjyqësor. Cenimi i së drejtës për një proces të rregullt ligjor, të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, mund të pretendohet në këtë Gjykatë vetëm pasi të shterohen të gjitha mundësitë e ofruara nga sistemi i apelimeve dhe kjo vlen edhe në rastet kur procedurat gjyqësore paraprake çojnë në një rëndim të mëtejshëm ose në tejzgjatjen e cenimit të kësaj të drejte (*shih vendimet nr. 14, datë 11.03.2021; nr. 29, datë 30.03.2017; nr. 39, datë 06.07.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

17. Në vështrim të standardeve kushtetuese të elaboruara më sipër, Kolegji vëren se në rastin konkret kërkuesi, gjatë kohës që çështja e tij ndodhej në gjykatën e apelit, edhe pse kishte mjete juridike në dispozicion, sipas neneve 399/1 e vijues të KPC-së, ai nuk rezultoi të ketë treguar kujdesin e duhur për ndërmarrjen e hapave proceduralë që i njihite legjislacioni në fuqi për të siguruar konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshem të gjykimit ose edhe përshpejtimin e procedurave. Për më tepër, kërkuesi nuk rezultoi të ketë vënë në dyshim efektivitetin e këtyre mjeteve procedurale, për të cilat Gjykata është shprehur se në parim janë efektive, ndërsa në praktikë efektiviteti i tyre duhet shqyrtuar nën dritën e rrethanave të çdo rasti konkret (*shih vendimet nr. 10, datë 07.03.2023; nr. 3, datë 17.02.2022; nr. 2, datë 17.02.2022 të Gjykatës Kushtetuese*). Për rrjedhojë, Kolegji çmon se kërkuesi nuk ka shteruar mjetet në dispozicion në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës.

18. Në përfundim, Kolegji vlerëson se analiza e mëtejshme e përmbushjes së kriterëve të pranueshmërisë së ankimit kushtetues individual të kërkuesit bëhet e panevojshme, për shkak të karakterit kumulativ të tyre.

19. Për sa më lart, Kolegji vlerëson se ankimi kushtetues individual nuk plotëson kriteret ligjore për kalimin e tij për shqyrtim në seancë plenare.

PËR KËTO ARSYE,

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese, në bazë të neneve 31 dhe 31/a, pika 2, shkronjat “a” dhe “d”, të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar,

V E N D O S I:

Moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare.